Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 8. maja 2025 *

„Predhodno odločanje – Varstvo potrošnikov – Nepošteni pogoji v potrošniških pogodbah – Direktiva 93/13/EGS – Člen 6(1) in člen 7(1) – Pogodba o hipotekarnem kreditu, indeksiranem v tuji valuti – Potrošnikov tožbeni predlog za razglasitev ničnosti pogodbe – Predlog za sprejetje ukrepov zavarovanja v obliki prekinitve izvajanja pogodbe – Direktiva 2014/59/EU – Sanacija in reševanje kreditnih institucij – Banka v postopku reševanja – Člen 1(2) – Pooblastilo državam članicam, da sprejmejo pravila, ki so strožja od pravil iz te direktive ali ki dopolnjujejo ta pravila – Nacionalno pravilo, ki nalaga zavrnitev predlogov za sprejetje ukrepov zavarovanja zoper institucijo, ki je v postopku reševanja v teku“

V zadevi C-324/23, [Myszak] [i],

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sąd Okręgowy w Warszawie (regionalno sodišče v Varšavi, Poljska) z odločbo z dne 26. oktobra 2022, ki je na Sodišče prispela 25. maja 2023, v postopku

OF,

EI,

RI

proti

M. K., kot likvidacijskem upravitelju družbe Getin Noble Bank S.A., v likvidaciji,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi C. Lycourgos, predsednik senata, S. Rodin, sodnik, O. Spineanu-Matei, sodnica (poročevalka), S. Gervasoni in N. Fenger, sodnika,

generalna pravobranilka: L. Medina,

sodna tajnica: M. Siekierzyńska, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. oktobra 2024,

* Jezik postopka: poljščina.

[i] Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za OF, EI in RI, W. Bochenek, P. Stalski in T. Zaremba, radcowie prawni,

– za M. K., P. Cieślak in M. Pyziak-Waląg, adwokaci,

– za poljsko vlado B. Majczyna, M. Kozak, R. Stańczyk in B. Trocha, agenti,

– za Evropsko komisijo U. Małecka, P. Ondrůšek in D. Triantafyllou, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 12. decembra 2024

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 6(1) in člena 7(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288) v povezavi z načeli učinkovitosti in sorazmernosti ter v povezavi s členom 34(1)(b) in (g) ter členom 70,(1) in (4) Direktive 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL 2014, L 173, str. 190).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med osebami OF, EI in RI na eni strani ter M. K. kot likvidacijskim upraviteljem banke Getin Noble Bank S.A., ki je trenutno v postopku likvidacije, na drugi strani, glede predloga za sprejetje ukrepov zavarovanja, ki so ga osebe OF, EI in RI vložile v okviru postopka za ugotovitev ničnosti pogodbe o hipotekarnem posojilu, indeksiranem v tuji valuti, in za vračilo zneskov, plačanih na podlagi te pogodbe, ki so jo te osebe sklenile z banko Getin Noble Bank.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 93/13

3 Člen 6(1) Direktive 93/13 določa:

„Države članice določijo, da nepošteni pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, kakor je določeno z nacionalnim pravom, niso zavezujoči za potrošnika in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez nepoštenih pogojev.“

4 Člen 7(1) te direktive določa:

„Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.“

Direktiva 2014/59

5 V uvodnih izjavah 5, od 49 do 51 in 131 Direktive 2014/59 je navedeno:

„(5) […] [P]otrebna [je] ureditev, s katero bodo organi imeli na voljo verodostojen nabor instrumentov za dovolj zgodnje in hitro posredovanje v nestabilni ali propadajoči instituciji, da se zagotovi kontinuiteta njenih kritičnih finančnih in gospodarskih funkcij, hkrati pa čim bolj zmanjša vpliv njenega propada na gospodarski in finančni sistem. Z ureditvijo bi bilo treba zagotoviti, da izgube najprej prevzamejo delničarji, za njimi pa upniki, pod pogojem, da noben upnik ne utrpi večjih izgub, kot bi jih imel, če bi prišlo do prenehanja institucije po običajnih insolvenčnih postopkih v skladu z načelom, da noben upnik ne sme biti na slabšem, iz te direktive. […]

[…]

(49) Omejitve pravic delničarjev in upnikov bi morale biti v skladu s členom 52 Listine [Evropske unije o temeljnih pravicah]. Instrumente za reševanje bi bilo zato treba uporabiti le za tiste institucije, ki propadajo ali bodo verjetno propadle, in le kadar je potrebno uresničevati cilj finančne stabilnosti v javnem interesu. Instrumente za reševanje bi bilo treba uporabiti zlasti, kadar prenehanje institucije ni mogoče po običajnih insolvenčnih postopkih, ne da bi pri tem destabilizirali finančni sistem, ukrepi pa so potrebni, da se zagotovi hiter prenos in nadaljevanje sistemsko pomembnih funkcij ter kadar ni realne možnosti za kakršno koli alternativno zasebno reševanje, vključno s povečanjem kapitala s strani obstoječih delničarjev ali tretjih strani, s katero bi se lahko v celoti obnovilo uspešno poslovanje institucije. Poleg tega bi bilo treba pri uporabi instrumentov reševanja in izvajanju pooblastil za reševanje upoštevati načelo sorazmernosti in posebnosti pravne oblike institucije.

(50) Poseganje v premoženjska upravičenja ne bi smelo biti nesorazmerno. […] V primeru delnega prenosa sredstev institucije v postopku reševanja na zasebnega kupca ali premostitveno banko, bi moral preostali del institucije v postopku reševanja prenehati po običajnih insolvenčnih postopkih. Za zaščito delničarjev in upnikov, ki ostanejo v postopku prenehanja institucije, bi morali le-ti imeti pravico, da prejmejo plačilo ali nadomestilo svojih terjatev v postopkih prenehanja, ki niso nižja od tega, kar bi po oceni prejeli, če bi celotna institucija prenehala po običajnih insolvenčnih postopkih.

(51) Za zaščito pravic delničarjev in upnikov bi bilo treba določiti jasne obveznosti glede vrednotenja sredstev in obveznosti institucije v postopku reševanja ter, kjer se to zahteva v skladu s to direktivo, vrednotenja obravnave, ki bi je bili delničarji in upniki deležni, če bi institucija prenehala po običajnih insolvenčnih postopkih. […] Če se ugotovi, da so delničarji in upniki pri poplačilu ali nadomestilu svojih terjatev prejeli manj, kot bi prejeli v okviru običajnih insolvenčnih postopkov, bi morali biti, kjer se to zahteva v skladu s to direktivo, upravičeni do izplačila razlike. […]

[…]

(131) Ker cilja te direktive, in sicer uskladitve predpisov in postopkov za reševanje institucij, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi posledic propada katere koli institucije za celotno [Evropsko u]nijo lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 [PEU]. Skladno z načelom sorazmernosti, kot je določeno v navedenem členu, ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.“

6 Člen 1(2) te direktive določa:

„Države članice lahko poleg pravil v tej direktivi in delegiranih ter izvedbenih aktih, sprejetih na njeni podlagi, sprejmejo ali ohranijo strožja ali dodatna pravila, pod pogojem, da se splošno uporabljajo in niso v nasprotju s to direktivo in delegiranimi ter izvedbenimi akti, sprejetimi na njeni podlagi.“

7 Člen 34 navedene direktive, naslovljen „Splošna načela, ki urejajo reševanje“, v odstavku 1 določa:

„Države članice zagotovijo, da organi za reševanje pri uporabi instrumentov za reševanje in izvajanju pooblastil za reševanje uporabijo vse primerne ukrepe za zagotavljanje, da se ukrep za reševanje sprejme v skladu z naslednjimi načeli:

[…]

(b) po delničarjih institucije v postopku reševanja prevzamejo izgube upniki, in sicer glede na prednost njihovih terjatev v skladu z običajnimi insolvenčnimi postopki, razen če je v tej direktivi izrecno določeno drugače;

[…]

(g) noben upnik v skladu z zaščitnimi ukrepi iz členov 73 do 75 ne utrpi večjih izgub, kot bi jih, če bi prišlo do prenehanja institucije ali subjekta iz točke (b), (c) ali (d) člena 1(1) v skladu z običajnimi insolvenčnimi postopki;

[…].“

8 Člen 37(6) iste direktive določa:

„Če se za prenos zgolj dela sredstev, pravic ali obveznosti institucije v postopku reševanja uporabijo instrumenti za reševanje[, namreč instrument prodaje poslovanja ali instrument premostitvene institucije], pri čemer se uporabijo samo ti instrumenti, preostali del institucije ali subjekta iz točke (b), (c) ali (d) člena 1(1), iz katerega so se sredstva, pravice ali obveznosti prenesle, preneha v skladu z običajnimi insolvenčnimi postopki. Taka likvidacija se izvede v razumnem roku […].“

9 Člen 70 Direktive 2014/59, naslovljen „Pooblastilo za omejitev uveljavljanja pravic iz naslova jamstva“, v odstavkih 1 in 4 določa:

„1. Države članice zagotovijo, da imajo organi za reševanje pooblastilo omejiti možnost zavarovanih upnikov institucije v postopku reševanja do uveljavljanja pravic iz naslova jamstva v zvezi z vsemi sredstvi zadevne institucije v postopku reševanja od objave obvestila o omejitvi v skladu s členom 83(4) do polnoči delovnega dne po objavi v državi članici, kjer ima institucija v postopku reševanja sedež.

[…]

4. Organi za reševanje pri izvajanju pooblastila na podlagi tega člena upoštevajo učinek, ki ga ima lahko izvajanje tega pooblastila na pravilno delovanje finančnih trgov.“

10 Člen 73 te direktive, naslovljen „Obravnava delničarjev in upnikov v primeru delnih prenosov in uporabe instrumenta za reševanje s sredstvi upnikov“, se v točki (b) nanaša na položaj, v katerem nacionalni organ za reševanje uporabi instrument za reševanje s sredstvi upnikov. Ta člen v točki (a) določa:

„Države članice po uporabi enega ali več instrumentov za reševanje in zlasti za namene člena 75 zagotovijo naslednje:

(a) z izjemo primerov, ko se uporablja točka (b), kadar organi za reševanje prenesejo le dele pravic, sredstev in obveznosti institucije v postopku reševanja, delničarji in tisti upniki, katerih terjatve niso bile prenesene, prejmejo za poravnavo svojih terjatev najmanj toliko, kot bi prejeli, če bi institucija v postopku reševanja prenehala po običajnem insolvenčnem postopku, ko je bila sprejeta odločitev iz člena 82“.

11 Člen 74 navedene direktive, naslovljen „Vrednotenje razlik pri obravnavi“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Države članice za namene ocenjevanja, ali bi bili delničarji in upniki deležni boljše obravnave, če bi bil za institucijo v postopku reševanja uveden običajen insolvenčni postopek, med drugim – vendar ne samo – za namene člena 73, zagotovijo, da po izvedenem ukrepu ali ukrepih za reševanje neodvisna oseba opravi vrednotenje. To je ločeno od vrednotenja, opravljenega v skladu s členom 36.

2. Pri vrednotenju iz odstavka 1 se določi:

(a) obravnava delničarjev in upnikov, ali relevantnih sistemov jamstva za vloge, če bi bili za institucijo v postopku reševanja, v zvezi s katero je bil izveden ukrep ali ukrepi za reševanje, uvedeni običajni insolvenčni postopki, ko je bila sprejeta odločitev iz člena 82;

(b) dejanska obravnava, ki so je bili delničarji in upniki deležni pri reševanju institucije v postopku reševanja ter

(c) ali obstaja razlika med obravnavo iz točke (a) in obravnavo iz točke (b).“

12 Člen 75 iste direktive, naslovljen „Zaščitni ukrep za delničarje in upnike“, določa:

„Če se pri vrednotenju, opravljenem v skladu s členom 74, ugotovi, da ima kateri koli delničar ali upnik iz člena 73 […] večje izgube, kot bi jih imel pri prenehanju po običajnih insolvenčnih postopkih, države članice zagotovijo, da je upravičen do plačila razlike iz shem za financiranje reševanja.“

Poljsko pravo

Zakon o civilnem zakoniku

13 Člen 385[1] Ustawa Kodeks cywilny (zakon o civilnem zakoniku) z dne 23. aprila 1964 v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (Dz. U. 2020, pozicija 1740), v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Pogoji potrošniške pogodbe, ki niso bili dogovorjeni posamično, za potrošnika niso zavezujoči, če se z njimi določajo njegove pravice in obveznosti v nasprotju z dobrimi običaji, s čimer se grobo posega v njegove interese (nepošteni pogodbeni pogoji). To ne velja za pogoje, ki se nanašajo na glavne obveznosti pogodbenih strank, zlasti tiste, ki se nanašajo na ceno ali plačilo, če je njihovo besedilo nedvoumno.

2. Če pogodbeni pogoj v skladu z odstavkom 1 potrošnika ne zavezuje, pogodba pogodbene stranke zavezuje v preostalem delu.“

14 Člen 405 tega zakonika določa:

„Kdor je brez pravne podlage pridobil premoženjsko korist v škodo druge osebe, mora korist vrniti v naravi ali plačati njeno protivrednost.“

15 Člen 410(2) navedenega zakonika določa:

„Izpolnitev je brez pravne podlage, če oseba, ki jo je opravila, k izpolnitvi sploh ni bila zavezana oziroma izpolnitve prejemniku izpolnitve ni bila zavezana opraviti, ali če je podlaga za izpolnitev prenehala, ali če predvideni namen izpolnitve ni bil dosežen, ali če je bil pravni posel, ki je podlaga za obveznost izpolnitve, neveljaven in tudi po izpolnitvi ni postal veljaven.“

Zakon o zakoniku o civilnem postopku

16 Ustawa Kodeks postępowania cywilnego (zakon o zakoniku o civilnem postopku) z dne 17. novembra 1964 v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (Dz. U. 2021, pozicija 1885) v členu 189 določa:

„Tožnik lahko pri sodišču vloži predlog za ugotovitev obstoja oziroma neobstoja pravnega razmerja ali pravice, če ima legitimen pravni interes.“

17 Člen 730[1] tega zakonika določa:

„1. Odreditev zavarovanja lahko zahteva vsaka stranka, če *prima facie* izkaže obstoj svoje terjatve in pravni interes za odreditev tega zavarovanja.

2. Pravni interes za odreditev zavarovanja je podan, če bi bila zaradi neodobritve zavarovanja onemogočena ali resno otežena izvršitev odločbe, ki jo je treba sprejeti v obravnavani zadevi, ali bi bilo kako drugače onemogočeno ali resno oteženo doseganje cilja postopka v tej zadevi.

[…]

3. Pri odločanju o predlogu za zavarovanje sodišče interese strank postopka upošteva tako, da je upravičencu zagotovljeno ustrezno pravno varstvo, zavezanec pa ni čezmerno obremenjen.“

18 Člen 731 navedenega zakonika določa:

„Ukrep zavarovanja ne sme biti namenjen poravnavi terjatve, razen če zakon določa drugače.“

19 Člen 755 istega zakonika določa:

„1. Če predmet zavarovanja ni denarna terjatev, sodišče zavarovanje odredi na način, ki se mu glede na okoliščine obravnavane zadeve zdi primeren, pri čemer lahko uporabi tudi načine, ki so predpisani za zavarovanje denarnih terjatev. Sodišče lahko zlasti:

(1) uredi pravice in obveznosti strank ali udeležencev postopka za čas trajanja postopka;

[…]

2. [1] Člen 731 se ne uporablja, če je zavarovanje potrebno za preprečitev neposredne škode ali drugih, za upravičenca neugodnih posledic.

[…]“

Zakon o postopkih zaradi insolventnosti

20 Ustawa Prawo upadłościowe (zakon o postopkih zaradi insolventnosti) z dne 28. februarja 2003 v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (Dz. U. 2022, pozicija 1520), v členu 146 določa:

„1. Vsi postopki izvršbe na premoženju, ki sestavlja stečajno maso, ki so bili uvedeni pred datumom razglasitve insolventnosti, se po samem zakonu prekinejo od tega datuma. Postopek v zvezi s temi postopki se po samem zakonu ustavi, potem ko je sodba o ugotovitvi insolventnosti postala pravnomočna. […]

2. Zneski iz prekinjenega postopka izvršbe, ki še niso bili razdeljeni, se prenesejo v stečajno maso po pravnomočnosti sodbe o ugotovitvi insolventnosti.

[…]

3. Po datumu razglasitve plačilne insolventnosti ni več mogoče izvesti prisilne izvršbe na premoženju, ki je del stečajne mase, niti izvršiti ali odobriti ukrepov zavarovanja v zvezi s premoženjem stečajnega dolžnika, razen ukrepov za zavarovanje preživninskih terjatev ali terjatev, ki izhajajo iz odškodninske rente, ki se izplačuje zaradi bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, ter rente v zvezi s pretvorbo pogodbe v dosmrtno rento, s čimer se je kupec nepremičnine zavezal odsvojitelju, da mu bo zagotovil nego, vzdrževanje in nastanitev.“

Zakon o bančnem jamstvenem skladu

21 Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (zakon o bančnem jamstvenem skladu, sistemu jamstva za vloge in reševanju) z dne 10. junija 2016 v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (Dz. U. 2022, pozicija 793) (v nadaljevanju: zakon o bančnem jamstvenem skladu), v členu 135(1) in (4) določa:

„1. Postopki izvršbe ali odreditve ukrepov zavarovanja v zvezi s sredstvi institucije v postopku reševanja, ki so se začeli pred začetkom postopka reševanja, se ustavijo.

[…]

4. Med postopkom reševanja zoper institucijo v postopku reševanja ni dovoljeno začeti nobenega postopka izvršbe ali odreditve ukrepov zavarovanja.“

22 V skladu s členom 142(1) tega zakona lahko Bankowy Fundusz Gwarancyjny (bančni jamstveni sklad, Poljska), ki je nacionalni organ za reševanje, začasno odvzame pravico do uveljavljanja zavarovanja s sredstvi institucije v postopku reševanja za obdobje, ki ne traja dlje kot do konca delovnega dne po objavi obvestila, ki ga je ta organ izdal v zvezi z mirovanjem te pravice.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

23 Tožeče stranke iz postopka v glavni stvari, in sicer oseba OF in njena starša, osebi RI in EI, so leta 2007 kot potrošniki z banko Getin Noble Bank sklenili pogodbo o hipotekarnem kreditu za obdobje 360 mesecev v višini 185.375,71 poljskih zlotov (PLN) (približno 43.000 EUR). Ta kreditna pogodba je določala pogoj o pretvorbi tega zneska v švicarske franke (CHF) po nakupnem tečaju te valute, ki ga je določila ta banka, in spremenljivo obrestno mero. Mesečne obroke, izračunane v švicarskih frankih, je bilo treba vrniti v poljskih zlotih po prodajnem tečaju švicarskega franka, ki ga je prav tako enostransko določila navedena banka.

24 Tožeče stranke iz postopka v glavni stvari so pri Sąd Okręgowy w Warszawie (regionalno sodišče v Varšavi, Poljska), ki je predložitveno sodišče, vložile tožbo v zvezi s kreditno pogodbo iz postopka v glavni stvari. S to tožbo so primarno predlagale, naj se zaradi nepoštenosti nekaterih pogojev te pogodbe ugotovi ničnost pogodbe in naj se posledično banki Getin Noble Bank naloži, da plača 48.352,97 PLN in 27.171,82 CHF (približno 11.300 EUR oziroma 29.000 EUR), kar ustreza mesečnim obrokom, ki so bili v okviru izvajanja navedene pogodbe plačani do dne vložitve njihove tožbe, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi in stroški. Podredno pa so predlagale, naj se ugotovita nepoštenost zadevnih pogojev in njihova neveljavnosti.

25 Medtem ko se je o tožbi še odločalo v postopku v glavni stvari, je bančni jamstveni sklad kot nacionalni organ za reševanje 29. septembra 2022 sprejel odločbo, s katero je bil za banko Getin Noble Bank uveden postopek reševanja. V okviru tega postopka reševanja je bančni jamstveni sklad uporabil instrument premostitvene institucije z ustanovitvijo banke, ki se trenutno imenuje VELO Bank S.A. in na katero so bila prenesena skoraj vsa sredstva, pravice in obveznosti banke Getin Noble Bank. S to odločbo so bile iz tega prenosa izključene premoženjske pravice, ki izhajajo iz ravnanj, pravnih aktov ali kršitev v zvezi s kreditnimi in posojilnimi pogodbami, izraženimi v švicarskih frankih ali indeksiranimi po tečaju švicarskega franka ter zahtevki, ki izhajajo iz teh premoženjskih pravic, vključno s tistimi, ki so predmet civilnih in upravnih postopkov.

26 Tožeče stranke iz postopka v glavni stvari so zaradi te odločbe bančnega jamstvenega sklada pri predložitvenem sodišču zoper banko Getin Noble Bank začele postopek za izdajo začasne odredbe, v okviru katerega so vložile predlog za sprejetje ukrepov zavarovanja v zvezi s pravicami in obveznostmi strank iz postopka v glavni stvari, s katerim so predlagale prekinitev njihove pogodbene obveznosti plačevanja mesečnih obrokov, dolgovanih na podlagi kreditne pogodbe iz postopka v glavni stvari, do pravnomočnega končanja zadnjenavedenega postopka ter prepoved banki Getin Noble Bank, da bi sprejela ukrepe za odstop od te pogodbe in objavila obvestila o neplačilu zadevnega kredita.

27 Predložitveno sodišče navaja, da je o takšnem predlogu za sprejetje ukrepov zavarovanja odločilo na podlagi *prima facie* presoje utemeljenosti trditev strank, pri čemer je upoštevalo vse dokaze, zbrane v zadevi v glavni stvari. Navedeno sodišče v obravnavani zadevi meni, da bi bilo pogoje kreditne pogodbe iz postopka v glavni stvari, ki jih tožeče stranke iz postopka v glavni stvari izpodbijajo, mogoče opredeliti kot nepoštene in da ta pogodba po ugotovitvi neveljavnosti teh pogojev ne bi mogla več obstajati.

28 Predložitveno sodišče zato meni, da bi moralo biti mogoče ugoditi predlogu za sprejetje ukrepov zavarovanja, ki med drugim vključujejo prekinitev obveznosti tožečih strank iz postopka v glavni stvari, da plačajo mesečne obroke kredita iz postopka v glavni stvari. Vendar v zvezi s tem dvomi zaradi okoliščin, da je zadevni prodajalec ali ponudnik banka, ki je v postopku reševanja, določenem v Direktivi 2014/59.

29 V zvezi s tem se predložitveno sodišče sklicuje na določbe člena 135(1) in (4) zakona o bančnem jamstvenem skladu, v skladu s katerimi je treba – takoj ko za banko velja ukrep reševanja – postopke, ki potekajo za sprejetje ukrepov zavarovanja v zvezi s to banko, ustaviti, uvedba novega postopka za sprejetje takih ukrepov pa je izključena. Po mnenju navedenega sodišča so te določbe posledica napačnega prenosa člena 70(1) in (4) Direktive 2014/59, ker so bile določbe prenesene preširoko.

30 Predložitveno sodišče je na podlagi zahteve za informacije, ki jo je Sodišče nanj naslovilo glede morebitne ustreznosti člena 142(1) zakona o bančnem jamstvenem skladu kot ukrepa za prenos člena 70(1) Direktive 2014/59, v bistvu navedlo, da dejansko obstaja skladnost med tema določbama, vendar je vključitev člena 135(1) in (4) tega zakona problematična, saj imata zadnjenavedeni določbi veliko širše področje uporabe kot navedeni člen 70(1) Direktive.

31 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali je s členom 135(1) in (4) zakona o bančnem jamstvenem skladu potrošnikom odvzeto varstvo, določeno z Direktivo 93/13, in je zato ta člen v nasprotju z načeloma učinkovitosti in sorazmernosti. Zadevnim potrošnikom naj bi bila namreč v času, ko teče sodni postopek za ugotovitev nepoštenosti teh pogojev, odvzeta možnost, da bi bili zaradi nepoštenih pogojev, ki jih vsebuje potencialno neveljavna pogodba, dejansko oproščeni izpolnjevanja te pogodbe, medtem ko so izpostavljeni tveganju, da pozneje ne bodo mogli izkoristiti restitucijskega učinka, ki izhaja iz morebitne ugotovitve navedene nepoštenosti pogojev.

32 Navedeno sodišče v zvezi s tem poudarja, da bi bila v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem je prisilna izvršba zoper banko izključena, poravnava vzajemnih terjatev edino učinkovito sredstvo za uresničitev tega restitucijskega učinka. V primeru razglasitve insolventnosti banke pa bi bila terjatev potrošnika do te banke v zvezi z vračilom zneskov, ki so bili plačani na podlagi kreditne pogodbe in ki presegajo posojeno glavnico, obravnavana enako kot terjatve drugih upnikov, kar bi v praksi pomenilo, da potrošnik ne bi mogel izterjati svoje terjatve.

33 Poleg tega se predložitveno sodišče sklicuje na načelo, navedeno v členu 34(1)(g) Direktive 2014/59, v skladu s katerim bi bilo treba postopke reševanja izvesti tako, da upniki ne utrpijo izgub, ki bi bile večje od izgub v okviru običajnih insolvenčnih postopkov. Navedeno sodišče dvomi, da bi bilo to načelo mogoče spoštovati, če je prepovedano vložiti predlog za sprejetje ukrepov zavarovanja, ki bi vključevali prekinitev obveznosti plačila mesečnih obrokov za poplačilo kredita, ki ga je banka, ki je v postopku reševanja, odobrila v skladu s pogodbo, katere veljavnost se izpodbija.

34 Predložitveno sodišče navaja, da se spor o glavni stvari delno nanaša na terjatev, ki jo navedeno sodišče opredeljuje kot „nedenarno“, v delu, v katerem se nanaša na predlog za ugotovitev ničnosti kreditne pogodbe iz postopka v glavni stvari, in da je v skladu s členom 146(3) zakona o insolventnosti, v različici, ki se uporablja v sporu o glavni stvari, sprejetje ukrepov zavarovanja v zvezi s tako terjatvijo mogoče, kljub uvedbi postopka zaradi insolventnosti, ker v bistvu taki ukrepi niso ukrepi zavarovanja premoženja stečajnega dolžnika v smislu te določbe. Predložitveno sodišče je v odgovoru na zahtevo Sodišča za informacije navedlo, da bi bil predlog za zavarovanje iz postopka v glavni stvari dopusten, če bi bil vložen po razglasitvi stečaja banke Getin Noble Bank, do katerega je medtem prišlo 20. julija 2023.

35 To „nedenarno terjatev“ naj bi bilo treba razlikovati od terjatve v zvezi z vračilom zneskov, ki so bili plačani brez pravne podlage, ki izhaja iz restitucijskega učinka, povezanega z uporabo Direktive 93/13, ki naj bi imela premoženjske posledice za stečajnega dolžnika, tako da naj ukrep zavarovanja v zvezi s to drugo terjatvijo ne bi bil mogoč.

36 Nazadnje, predložitveno sodišče meni, da je treba upoštevati dejstvo, da naj bi banka v primeru razglasitve ničnosti kreditne pogodbe iz postopka v glavni stvari imela na voljo terjatev za vračilo posojene glavnice. Zato bi bila lahko prekinitev izpolnjevanja obveznosti tožečih strank iz postopka v glavni stvari iz te pogodbe, preden bi seštevek njihovih odplačil dosegel znesek, ki ustreza tej glavnici, v nasprotju s ciljem postopka reševanja, saj bi omejila ali upočasnila postopek izterjave terjatev zadevne banke, katerega namen naj bi bilo poplačilo drugih upnikov.

37 V teh okoliščinah je Sąd Okręgowy w Warszawie (regionalno sodišče v Varšavi) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 6(1) in člen 7(1) Direktive [93/13] v povezavi z načeloma učinkovitosti in sorazmernosti ter v povezavi s členom 34(1)(b) in (g) ter členom 70(1) in (4) Direktive [2014/59] razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni ureditvi, na podlagi katere v razmerju do banke, zoper katero je bil začet postopek [reševanja] – samo zato, ker zoper njo teče postopek reševanja – ni dopustno ugoditi predlogu potrošnika, naj sodišče sprejme ukrepe za zavarovanje plačila terjatev, s katerimi bi se v času trajanja sodnega postopka [prekinila] obveznost odplačevanja [mesečnih obrokov skupaj z glavnico in obrestmi] iz naslova kreditne pogodbe, ki bi jo sodišče zaradi odprave v njej vsebovanih nepoštenih pogojev lahko razglasilo za nično?“

Vprašanje za predhodno odločanje

38 Najprej je treba ugotoviti, na prvem mestu, da predložitveno sodišče predlaga Sodišču, naj pri razlagi Direktive 93/13, za katero je zaprošeno, upošteva člen 70(1) in (4) Direktive 2014/59, ker naj bi bil ta člen v nacionalno zakonodajo prenesen s členom 135(1) in (4) zakona o bančnem jamstvenem skladu, ki je v predložitveni odločbi opredeljen kot „nacionalna zakonodaja“, na katero se nanaša vprašanje za predhodno odločanje.

39 Ti določbi, ena v pravu Unije in druga v poljskem pravu, pa se razlikujeta po svojem predmetu in obsegu področja uporabe. Medtem ko se člen 70(1) in (4) Direktive 2014/59 nanaša na pooblastilo za omejitev, ki ga mora imeti nacionalni organ za reševanje v zvezi z izvajanjem zavarovanj, povezanih s sredstvi institucije v postopku reševanja, in sicer za izjemno kratek čas, se člen 135(1) in (4) zakona o bančnem jamstvenem skladu nanaša, kot je razvidno iz predložitvene odločbe, na prepoved nacionalnim sodiščem, da izvedejo kakršen koli postopek izvršbe ali postopek za sprejetje ukrepov zavarovanja v zvezi s premoženjem take institucije, dokler je ta institucija v postopku reševanja.

40 Poleg tega, kot je generalna pravobranilka v bistvu navedla v točkah od 31 do 35 sklepnih predlogov, tožeče stranke iz postopka v glavni stvari niso „zavarovani upniki“ institucije, ki je v postopku reševanja, v smislu člena 70(1) Direktive 2014/59. Iz predložitvene odločbe je namreč razvidno, da so sopogodbeniki take institucije tisti, ki so tožili to institucijo, da bi dosegli priznanje obstoja, po eni strani, „terjatve“, ki se nanaša na razglasitev ničnosti kreditne pogodbe, in, po drugi strani, denarne terjatve, ki se nanaša na vračilo zneskov, ki so ji bili plačani v okviru izpolnjevanja te pogodbe. Te domnevne terjatve niso zavarovane z nobeno „pravico iz naslova jamstva v zvezi z vsemi sredstvi zadevne institucije“ v smislu navedenega člena 70(1). Poleg tega predlog za izdajo začasne odredbe za sprejetje ukrepov zavarovanja, kakršni so ti v postopku v glavni stvari, ki v bistvu pomenijo prekinitev – v času trajanja postopka v glavni stvari – obveznosti plačila preostalih zneskov, ki jih je treba plačati ob prihodnjih obrokih, določenih z navedeno pogodbo, ni povezan s takim zavarovanjem (glej v tem smislu sklep z dne 20. februarja 2024, Getin Noble Bank, C-34/23, EU:C:2024:203, točka 32).

41 Poleg tega se zdi, da je predložitveno sodišče po zahtevi Sodišča za informacije priznalo, kot sta poljska vlada in Evropska komisija trdili v stališčih v okviru tega postopka, da je bil člen 70 Direktive 2014/59 v poljsko pravo prenesen z drugimi določbami zakona o bančnem jamstvenem skladu, in sicer z določbami člena 142 tega zakona.

42 Na drugem mestu, ugotoviti je treba, da predložitveno sodišče v delu, v katerem se v vprašanju za predhodno odločanje sklicuje na načelo učinkovitosti in načelo sorazmernosti, ne pojasni razloga za sklicevanje na to drugo načelo. V skladu s členom 94 Poslovnika Sodišča pa mora vsak predlog za sprejetje predhodne odločbe vsebovati razloge, ki so predložitvenemu sodišču vzbudili dvom glede razlage ali veljavnosti nekaterih določb prava Unije, in pojasnitev zveze, ki po mnenju predložitvenega sodišča obstaja med temi določbami in nacionalno zakonodajo, ki jo je treba uporabiti v sporu o glavni stvari, pri čemer ta zahteva velja tudi za splošna načela prava Unije, o katerih se to sodišče sprašuje v okviru takega predloga.

43 Zato je treba ugotoviti, da predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 6(1) in člen 7(1) Direktive 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti ter v povezavi s členom 34(1)(b) in (g) Direktive 2014/59 razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki nacionalnemu sodišču nalaga, da zavrne potrošnikov predlog za ukrepe zavarovanja, s katerim ta zahteva prekinitev obveznosti plačila mesečnih obrokov, ki jih ta dolguje na podlagi kreditne pogodbe, za katero predlaga, da se razglasi za nično zaradi nepoštenih pogojev, ki naj bi jih ta pogodba vsebovala, in sicer do sprejetja pravnomočne odločbe o zadnjenavedenem predlogu, zgolj zato, ker je banka, s katero je bila ta pogodba sklenjena, v postopku reševanja v smislu Direktive 2014/59, v okviru katerega je bil uporabljen instrument premostitvene institucije z ustanovitvijo druge banke, na katero je bil prenesen bistveni del sredstev, pravice in obveznosti banke, ki je v postopku reševanja, ne pa zadevna pogodba, ki je ostala v premoženju preostalega dela institucije, čeprav bi bili taki ukrepi zavarovanja potrebni za zagotovitev polnega učinka te pravnomočne odločbe.

44 Najprej je treba opozoriti, da je cilj Direktive 93/13 zagotoviti visoko raven varstva potrošnikov (glej v tem smislu sodbi z dne 19. septembra 2018, Bankia, C-109/17, EU:C:2018:735, točka 36, in z dne 15. junija 2023, Getin Noble Bank (Odložitev izpolnjevanja kreditne pogodbe), C-287/22, EU:C:2023:491, točka 36 in navedena sodna praksa). Ta cilj je v skladu z zahtevo, ki izhaja iz člena 38 Listine o temeljnih pravicah, katere namen je zagotoviti visoko raven varstva potrošnikov v politikah Unije, pri čemer ta zahteva velja zlasti za izvajanje te direktive (glej sodbo z dne 5. septembra 2024, Novo Banco in drugi, od C-498/22 do C-500/22, EU:C:2024:686, točka 137 in navedena sodna praksa).

45 Za to člen 6(1) Direktive 93/13 po eni strani državam članicam nalaga, da določijo, da nepošteni pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, niso zavezujoči za potrošnika.

46 Iz tega izhaja, da se morajo nacionalna sodišča vzdržati uporabe teh pogojev, zato da ti ne bi imeli zavezujočih učinkov za potrošnika, razen če ta temu nasprotuje (sodba z dne 15. junija 2023, Getin Noble Bank (Odložitev izpolnjevanja kreditne pogodbe), C-287/22, EU:C:2023:491, točka 37 in navedena sodna praksa).

47 Kadar gre za nepoštene pogoje, s katerimi je naloženo plačilo denarnega zneska, ima ta obveznost načeloma restitucijski učinek glede tega zneska. Zahteva po vzpostavitvi pravnega in dejanskega položaja, v katerem bi bil zadevni potrošnik, če ne bi bilo teh nepoštenih pogojev, zlasti z določitvijo pravice do vračila prednosti, ki jih je na podlagi navedenih nepoštenih pogojev neupravičeno pridobil prodajalec ali ponudnik, ki jo je torej treba priznati potrošniku, celo spada v bistvo varstva, ki je potrošnikom zagotovljeno z Direktivo 93/13 (glej v tem smislu sodbo z dne 30. junija 2022, Profi Credit Bulgaria (Pobot po uradni dolžnosti v primeru nepoštenega pogoja), C-170/21, EU:C:2022:518, točki 42 in 43 ter navedena sodna praksa).

48 Po drugi strani morajo države članice v skladu s členom 7(1) Direktive 93/13 uporabiti sredstva, ki so hkrati ustrezna in učinkovita, da se prepreči nadaljnja uporaba nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklene prodajalec ali ponudnik.

49 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je glede na naravo in pomen javnega interesa, na katerem temelji varstvo, ki je z Direktivo 93/13 zagotovljeno potrošnikom, treba njen člen 6(1) šteti za določbo, enakovredno nacionalnim pravilom, ki imajo v nacionalnem pravnem redu status določb javnega reda (sodbi z dne 6. oktobra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, točka 52, in z dne 17. maja 2022, Unicaja Banco, C-869/19, EU:C:2022:397, točka 24). Člen 7(1) te direktive pa je prav tako neposredno povezan s tem javnim interesom (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo in drugi (C-154/15, C-307/15 in C-308/15, EU:C:2016:980, točka 56).

50 Ker pravo Unije ne harmonizira postopkov, ki se uporabljajo za preučitev morebitne nepoštenosti pogodbenega pogoja, ti spadajo v nacionalni pravni red držav članic na podlagi načela njihove procesne avtonomije, vendar le če spoštujejo načeli enakovrednosti in učinkovitosti (glej v tem smislu sodbo z dne 9. aprila 2024, Profi Credit Polska (Obnova postopka, ki se je končal s pravnomočno odločbo), C-582/21, EU:C:2024:282, točka 74 in navedena sodna praksa).

51 Na podlagi načela učinkovitosti postopkovna pravila za pravna sredstva, katerih namen je varstvo pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi prava Unije, ne smejo v praksi onemogočati ali znatno oteževati izvajanje pravic, ki jih podeljuje pravni red Unije. Spoštovanje zahtev, ki izhajajo iz tega načela, je treba preizkusiti ob upoštevanju položaja zadevnih pravil v celotnem postopku, poteka

tega postopka in posebnosti teh pravil pred različnimi nacionalnimi sodišči (glej v tem smislu sodbo z dne 9. aprila 2024, Profi Credit Polska (Obnova postopka, ki se je končal s pravnomočno odločbo), C-582/21, EU:C:2024:282, točki 40 in 41 ter navedena sodna praksa).

52 Poudariti je še treba, da obveznost držav članic, da zagotovijo učinkovitost pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi prava Unije – zlasti za pravice, ki izhajajo iz Direktive 93/13 – vključuje zahtevo po zagotovitvi učinkovitega sodnega varstva, določeno tudi v členu 47 Listine o temeljnih pravicah, ki velja zlasti za procesna pravila v zvezi s tožbami, ki temeljijo na takih pravicah (glej v tem smislu sodbo z dne 9. aprila 2024, Profi Credit Polska (Obnova postopka, ki se je končal s pravnomočno odločbo), C-582/21, EU:C:2024:282, točka 76 in navedena sodna praksa).

53 Čeprav morajo torej države članice v svojem nacionalnem pravu določiti podrobna pravila, v okviru katerih se ugotovi nepoštenost pogojev pogodb, ki jih s potrošniki sklene prodajalec ali ponudnik, in uresničijo konkretni pravni učinki te ugotovitve, mora navedena ugotovitev omogočiti vzpostavitev pravnega in dejanskega položaja, v katerem bi bil zadevni potrošnik, če ne bi bilo tega nepoštenega pogoja, po potrebi s priznanjem pravice do vračila ugodnosti, ki jih je prodajalec ali ponudnik neupravičeno pridobil. Taka ureditev varstva, ki je potrošnikom zagotovljeno z Direktivo 93/13, v nacionalni zakonodaji ne more spremeniti vsebine tega varstva (glej v tem smislu sodbo z dne 15. junija 2023, Getin Noble Bank (Odložitev izpolnjevanja kreditne pogodbe), C-287/22, EU:C:2023:491, točka 39 in navedena sodna praksa).

54 V zvezi s tem je Sodišče razsodilo, da je to, da se potrošniku odvzame možnost, da doseže prekinitev postopka izvršbe, začetega na podlagi izvršilnega naslova, ki temelji na pogodbenem pogoju, katerega veljavnost se izpodbija pred sodiščem zaradi njegove nepoštenosti, v nasprotju s členom 7(1) Direktive 93/13, če bi ob neobstoju te prekinitve odločba, ki jo je treba sprejeti v postopku v glavni stvari in s katero bi bila ugotovljena nepoštenost tega pogoja, temu potrošniku zagotavljala le naknadno zgolj odškodninsko varstvo, ki bi bilo nepopolno in nezadostno ter zato to varstvo ne bi bilo ne ustrezno ne učinkovito sredstvo za prenehanje uporabe navedenega pogoja (glej v tem smislu sodbo z dne 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, točka 60).

55 Zato se z varstvom, ki je potrošnikom zagotovljeno z Direktivo 93/13, zlasti s členom 6(1) in členom 7(1) te direktive, zahteva, da mora nacionalno sodišče, kadar obstajajo zadostni indici za ničnost pogodbenih pogojev, ki jih izpodbija potrošnik, ali celo za ničnost same pogodbe, tako da je verjetno, da bodo zneski, ki jih je ta potrošnik plačal, v celoti ali delno vrnjeni, imeti možnost, da sprejme ustrezen ukrep zavarovanja, če je to potrebno za zagotovitev polnega učinka odločbe, ki bo izdana v zvezi z nepoštenostjo pogodbenih pogojev (glej v tem smislu sodbe z dne 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, točke 59, 60 in 64; z dne 26. junija 2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, točki 57 in 58, in z dne 15. junija 2023, Getin Noble Bank (Odložitev izpolnjevanja kreditne pogodbe), C-287/22, EU:C:2023:491, točki 43 in 60).

56 Polni učinek odločbe, ki bo izdana v postopku v glavni stvari, med drugim pomeni, da se je mogoče izogniti temu, da bi potrošnik v času trajanja sodnega postopka, ki lahko traja precej dolgo, plačal zneske, ki so višji od tistih, ki so dejansko dolgovani, če bi bilo s to odločbo ugotovljeno, da so izpodbijani pogoji nepošteni, tako da je v takem primeru morda treba sprejeti ukrepe zavarovanja (glej v tem smislu sklep z dne 26. oktobra 2016, Fernández Oliva in drugi, od C-568/14 do C-570/14, EU:C:2016:828, točka 35, in sodbo z dne 15. junija 2023, Getin Noble Bank (Odložitev izpolnjevanja kreditne pogodbe), C-287/22, EU:C:2023:491, točka 42).

57 Poleg tega je treba potrebo po sprejetju ukrepov zavarovanja ugotoviti glede na vse okoliščine obravnavane zadeve (glej v tem smislu sodbo z dne 15. junija 2023, Getin Noble Bank (Odložitev izpolnjevanja kreditne pogodbe), C-287/22, EU:C:2023:491, točka 59).

58 V zvezi s tem je možnost nacionalnih sodišč, da odobrijo tak ukrep, v primeru kreditne pogodbe še toliko nujnejša, če je potrošnik na podlagi te pogodbe že plačal ali tvega, da bo moral kreditni instituciji plačati znesek, ki presega znesek, ki si ga je izposodil (glej v tem smislu sodbo z dne 15. junija 2023, Getin Noble Bank (Odložitev izpolnjevanja kreditne pogodbe), C-287/22, EU:C:2023:491, točki 52 in 59).

59 Vendar je treba poudariti, kot je navedlo predložitveno sodišče, da morebitna ugotovitev nepoštenosti pogodbenih pogojev, ki jih potrošnik izpodbija, še ne pomeni, da kreditna institucija nima več terjatev do tega potrošnika.

60 V obravnavani zadevi se vprašanja predložitvenega sodišča v bistvu nanašajo na to, da nacionalno pravo, zlasti člen 135(1) in (4) zakona o bančnem jamstvenem skladu, izključuje vsakršno možnost sprejetja ukrepov zavarovanja, kadar je prodajalec ali ponudnik, ki je s potrošnikom sklenil pogodbo, katere veljavnost se po oceni *prima facie* upravičeno izpodbija pred sodiščem, kreditna institucija v postopku reševanja.

61 Glede na vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, je torej treba ugotoviti, ali člen 34(1)(b) in (g) Direktive 2014/59 – kadar je kreditna institucija v postopku reševanja, v okviru katerega se uporabi instrument premostitvene institucije, z ustanovitvijo banke, na katero je bil prenesen bistveni del sredstev, pravic in obveznosti te kreditne institucije – vpliva na možnost, ki jo mora imeti nacionalno sodišče, da sprejme ukrepe zavarovanja, ki jih zahteva potrošnik, da se zagotovi polni učinek sodne odločbe, ki bo izdana glede zatrjevane nepoštenosti pogoja v pogodbi, ki je ostala v premoženju preostalega dela institucije.

62 Člen 34(1)(b) Direktive 2014/59 v bistvu določa vrstni red, po katerem osebe, na katere se nanaša začetek postopka reševanja, načeloma krijejo izgube institucije, ki je v postopku reševanja, in sicer prvi prevzamejo izgube delničarji institucije, ki je v postopku reševanja, nato pa upniki te institucije glede na prednost njihovih terjatev v skladu z običajnim insolvenčnim postopkom, ki v skladu s členom 2(1), točka 47, Direktive 2014/59 spada na področje nacionalnega prava.

63 Ta člen 34(1)(b) torej ne vsebuje nobene navedbe glede možnosti, da bi potrošnik lahko dosegel prekinitev svojih obveznosti do institucije, ki je v postopku reševanja.

64 Kar zadeva člen 34(1)(g) Direktive 2014/59, ta določa načelo, v skladu s katerim noben upnik ne sme utrpeti izgub, ki bi bile večje od tistih, ki bi jih utrpel, če bi institucija, ki je v postopku reševanja, prenehala po običajnem insolvenčnem postopku v skladu s členi od 73 do 75 te direktive.

65 Kot je generalna pravobranilka v bistvu navedla v točkah od 72 do 74 sklepnih predlogov, dejstvo, da ta določba izrecno napotuje na člene od 73 do 75 Direktive 2014/59, pomeni, da se nanaša na ukrep varstva, ki sicer koristi med drugim upnikom institucije v postopku reševanja, vendar se uporablja šele naknadno. Ta ukrep namreč predpostavlja primerjavo izgub, ki so jih ti upniki dejansko utrpeli zaradi svoje dejanske obravnave v okviru reševanja te institucije, z izgubami, ki bi jih utrpeli, če bi bil za navedeno institucijo v času, ko je bila sprejeta odločitev o sprejetju

ukrepa za reševanje, uveden običajni insolvenčni postopek. Če se izkaže, da so prve izgube višje od drugih, navedeni ukrep upnikom omogoča, da se jim iz sheme za financiranje reševanja izplača razlika.

66 Zato se „načelo, da noben upnik ne sme biti na slabšem“, določeno v uvodni izjavi 5 Direktive 2014/59 v zvezi s členom 34(1)(g) te direktive v povezavi s členi od 73 do 75 te direktive, ne nanaša na morebitno procesno varstvo v zvezi s sprejetjem ukrepov zavarovanja – kakršni so ti iz postopka v glavni stvari – ki bi jih upniki do preostalega dela institucije lahko izkoristili v okviru postopka reševanja. Torej tudi člen 34(1)(g) ni ustrezen za odgovor na vprašanje, ali bi nacionalno sodišče moralo biti pristojno za sprejetje ukrepov zavarovanja, kakršni so ti iz postopka v glavni stvari.

67 Poleg tega je treba poudariti, kot je generalna pravobranilka v bistvu to storila v točki 75 sklepnih predlogov, da se tudi nobena druga določba Direktive 2014/59 ne more nanašati na tako varstvo, saj ne vsebuje nobene posebne določbe o predlogih za sprejetje ukrepov zavarovanja, ki jih upniki institucije, ki je v postopku reševanja, vložijo zoper to institucijo.

68 Iz tega sledi, da določbe, kot je člen 135(1) in (4) zakona o bančnem jamstvenem skladu, spadajo na področje uporabe člena 1(2) Direktive 2014/59, ki določa, da lahko države članice sprejmejo ali ohranijo strožja pravila ali pravila, ki dopolnjujejo pravila, ki so določena v tej direktivi ter v delegiranih in izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi te direktive.

69 V skladu s to zadnjenavedeno določbo lahko države članice taka pravila sprejmejo, če se splošno uporabljajo in niso v nasprotju z Direktivo 2014/59 ali delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi te direktive.

70 V teh okoliščinah je treba preveriti, ali uporaba ustreznih določb Direktive 93/13 v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, ne bi odvzela polnega učinka ali ovirala izvedbo postopka reševanja.

71 V zvezi s tem je Sodišče že razsodilo, da so cilji zagotavljanja stabilnosti bančnega in finančnega sistema ter preprečevanja sistemskih tveganj cilji splošnega interesa, ki jih uresničuje Unija. Direktiva 2014/59 torej določa, da se v izjemnih gospodarskih okoliščinah uporabi postopek, s katerim se zaradi zaščite finančne stabilnosti držav članic poseže zlasti v pravice upnikov kreditne institucije ali investicijskega podjetja, in sicer z vzpostavitvijo insolvenčne ureditve, ki odstopa od splošne ureditve insolvenčnih postopkov in jo je dopustno uporabiti le v izjemnih okoliščinah, ta uporaba pa mora biti utemeljena s prevladujočim javnim interesom. Izjemnost te ureditve pomeni, da je mogoče opustiti uporabo drugih določb prava Unije, kadar bi te lahko odvzele polni učinek ali ovirale izvajanje postopka reševanja (sodba z dne 5. maja 2022, Banco Santander (Reševanje Banco Popular), C-410/20, EU:C:2022:351, točki 36 in 37).

72 Ob tem je treba poudariti, da je bil polni učinek postopka reševanja v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, načeloma dosežen od trenutka, ko je bil uporabljen instrument premostitvene institucije, hkrati s prenosom bistvenega dela sredstev, pravic in obveznosti institucije, ki je v postopku reševanja, na premostitveno institucijo, tako da postopkovni dogodki, do katerih pride v postopkih v zvezi s sredstvi, ki so ostala v premoženju preostalega dela institucije, na ta učinek ne morejo vplivati niti ne morejo ovirati izvajanja postopka reševanja. Poleg tega je treba poudariti, da bo od tega trenutka dalje ta preostali del institucije likvidiran po običajnem insolvenčnem postopku na podlagi člena 37(6) Direktive 2014/59.

73 Okoliščine postopka v glavni stvari se torej razlikujejo od okoliščin, navedenih v sodbah z dne 5. maja 2022, Banco Santander (Reševanje Banco Popular) (C-410/20, EU:C:2022:351), in z dne 5. septembra 2024, Novo Banco in drugi (C-498/22 do C-500/22, EU:C:2024:686), saj se zadevi, v katerih sta bili izdani ti sodbi, nanašata na subjekte, ustanovljene po začetku postopka reševanja, in ne na preostali del institucije.

74 Poleg tega bi v skladu z oceno, ki jo je predložitveno sodišče storilo *prima facie* in kot izhaja iz predloga za sprejetje predhodne odločbe, sprejetje ukrepov zavarovanja v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, katerih namen je preprečiti nadaljnja plačila na podlagi pogodbenih pogojev, katerih nepoštenost je bila ugotovljena na podlagi ustaljene nacionalne sodne prakse, preprečilo povečanje premoženja preostalega dela institucije le do višine zneskov, ki so bili plačani brez pravne podlage in ki bi jih potrošniki v praksi dolgovali le zaradi nadaljevanja postopka, ki so ga sprožili v glavni stvari. V položaju, v katerem je potrošnik, kot v obravnavani zadevi, očitno opravil plačila v skupnem znesku, ki približno ustreza posojeni glavnici, je namreč pomembno, da nacionalno sodišče lahko odloči, da prekine obveznost tega potrošnika glede plačila mesečnih obrokov, dolgovanih na podlagi kreditne pogodbe, katere razglasitev neveljavnosti se zahteva, da bi se preprečilo, da bi ta preostali del institucije prejel zneske, ki presegajo tiste, ki bi jih lahko zakonito zahteval v primeru neveljavnosti te pogodbe.

75 Iz vseh navedenih preudarkov izhaja, da je treba člen 6(1) in člen 7(1) Direktive 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti in v povezavi z Direktivo 2014/59 razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki nacionalnemu sodišču nalaga, da zavrne potrošnikov predlog za sprejetje ukrepov zavarovanja, s katerimi bi bila prekinjena obveznost plačila mesečnih obrokov, ki jih ta dolguje na podlagi kreditne pogodbe, za katero predlaga, da se razglasi za nično zaradi nepoštenih pogojev, ki naj bi jih ta pogodba vsebovala, in sicer do sprejetja pravnomočne odločbe o zadnjenavedenem predlogu, zgolj zato, ker je banka, s katero je bila ta pogodba sklenjena, v postopku reševanja v smislu Direktive 2014/59, v okviru katerega je bil uporabljen instrument premostitvene institucije z ustanovitvijo druge banke, na katero je bil prenesen bistveni del sredstev, pravice in obveznosti banke, ki je v postopku reševanja, ne pa zadevna pogodba, ki je ostala v premoženju preostalega dela institucije, čeprav bi bili taki ukrepi zavarovanja potrebni za zagotovitev polnega učinka te pravnomočne odločbe. Nacionalno sodišče mora v okviru preizkusa nujnosti sprejetja teh ukrepov zavarovanja upoštevati dejstvo, da je potrošnik v sodnem postopku plačal ali tvega plačilo zneska, ki je višji od tistega, ki bi bil dejansko dolgovan v primeru neveljavnosti te pogodbe.

Stroški

76 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člen 6(1) in člen 7(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah, v povezavi z načelom učinkovitosti in v povezavi z Direktivo 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES,

2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta,

je treba razlagati tako, da

nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki nacionalnemu sodišču nalaga, da zavrne potrošnikov predlog za sprejetje ukrepov zavarovanja, s katerimi bi bila prekinjena obveznost plačila mesečnih obrokov, ki jih ta dolguje na podlagi kreditne pogodbe, za katero predlaga, da se razglasi za nično zaradi nepoštenih pogojev, ki naj bi jih ta pogodba vsebovala, in sicer do sprejetja pravnomočne odločbe o zadnjenavedenem predlogu, zgolj zato, ker je banka, s katero je bila ta pogodba sklenjena, v postopku reševanja v smislu Direktive 2014/59, v okviru katerega je bil uporabljen instrument premostitvene institucije z ustanovitvijo druge banke, na katero je bil prenesen bistveni del sredstev, pravice in obveznosti banke, ki je v postopku reševanja, ne pa zadevna pogodba, ki je ostala v premoženju preostalega dela institucije, čeprav bi bili taki ukrepi zavarovanja potrebni za zagotovitev polnega učinka te pravnomočne odločbe. Nacionalno sodišče mora v okviru preizkusa nujnosti sprejetja teh ukrepov zavarovanja upoštevati dejstvo, da je potrošnik plačal ali tvega plačilo zneska, ki je višji od tistega, ki bi bil dejansko dolgovan v primeru neveljavnosti te pogodbe.

Podpisi